DALYKO (MODULIO) APRAŠAS

Dalyko (modulio) pavadinimas lietuvių kalba	Dalyko (modulio) pavadinimas anglų kalba	Kodas
Psichologija	**Psychology**	

Anotacija
Psichologijos žinių įvadas apie pagrindines psichologijos šakas ir jų tyrinėjamus psichinius reiškinius. Modulyje bus nagrinėjamas psichikos ir biologijos ryšys, pagrindiniai žmogaus gyvenimo tarpsniai veikiantys psichikos vystymąsi, kaip sąveikauja jutimas ir suvokimas, atminties ir mokymosi aspektai, psichologijos žinios apie mąstymą ir kalbą. Taip pat bus pristatomos pagrindinės teorijos aiškinančios žmogaus motyvaciją ir emocijų funkcijas ir pasireiškimą, teorijos ir tyrimai nagrinėjantys grupės įtaką žmogaus elgesiui. Modulyje taip pat bus aptartos svarbiausios teorijos asmenybės teorijos ir tyrimai aiškinančios asmenybės struktūrą, motyvaciją ir formavimosi mechanizmus. Studentai bus supažindinami ir su pagrindiniais psichikos sutrikimais, jų aiškinimais bei svarbiausiomis psichoterapijos kryptimis.

Dėstytojas (-ai)	Padalinys (-iai)
Koordinuojantis: dr. Goda Gegieckaitė **Kitas (-i):** dr. Robertas Povilaitis, dr. Dovilė Šorytė, dr. Monika Skerytė-Kazlauskienė; asist. dr. Elena Gaudiešiūtė	Filosofijos fakultetas, Psichologijos institutas, Universiteto g. 9, Vilnius

Studijų pakopa	Dalyko (modulio) tipas
Pirmoji	Bendrųjų universitetinių studijų

Įgyvendinimo forma	Vykdymo laikotarpis	Vykdymo kalba (-os)
Auditorinė	Pavasario ir rudens semestrai	Lietuvių

Reikalavimai studijuojančiajam	
Išankstiniai reikalavimai: nėra	**Gretutiniai reikalavimai (jei yra):nėra**

Dalyko (modulio) apimtis kreditais	Visas studento darbo krūvis	Kontaktinio darbo valandos	Savarankiško darbo valandos
5	130	48	82

Dalyko (modulio) tikslas		
Suteikti žinių apie pagrindinius psichinius reiškinius, psichologijos metodus, šakas ir teorijas; ugdyti gebėjimus suprasti ir moksliškai aiškinti įvairius psichinius ir socialinius reiškinius bei psichologijos mokslo taikymo galimybes, rinkti informaciją, ją kritiškai vertinti ir suprantamai pateikti kitiems.		
Dalyko (modulio) studijų siekiniai	**Studijų metodai**	**Vertinimo metodai**
Žinos psichologijos kaip mokslo ir profesinės veiklos objektą, paskirtį, vietą mokslų sistemoje, psichinių reiškinių įvairovę.	Paskaitos (probleminis dėstymas) su vaizdiniu demonstravimu, filmų ištraukų rodymas ir aptarimas, diskusijos, seminarų metu ir savarankiškai; studentų parengtų pristatymų aptarimas.	Egzaminas - testas raštu (atviri ir / arba uždari klausimai), koliokviumas - testas raštu (atviri ir / arba uždari klausimai)
Gebės aiškinti įvairius psichinius ir socialinius reiškinius bei jų priežastis, remdamiesi svarbiausiomis psichologijos teorijomis bei dėsningumais, teorines žinias taikydami sprendžiant psichikos sveikatos problemas.	Pranešimo pasirinkta tema ruošimas ir pristatymas, diskusija, studentų daromų pranešimų aptarimas, seminarų metu ir savarankiškai; vaizdinės medžiagos aptarimas ir	Egzaminas – testas raštu (atviri ir /arba uždari klausimai), koliokviumas - testas raštu (atviri ir / arba uždari klausimai)

	aiškinimas	
Gebės rinkti psichologijos srities informaciją, reikalingus tyrimų duomenis, juos analizuoti ir rezultatus argumentuotai pristatyti kitiems.	Pranešimo ruošimas ir pristatymas (darbas su tekstu, problemos tyrimas ir pristatymas), pateikiamų tezių gynimas, aiškinimas kitiems, argumentavimas.	Pranešimo teksto ir jo pristatymo žodžiu bei raštu įvertinimas

Temos	**Kontaktinio darbo valandos**							**Savarankiškų studijų laikas ir užduotys**	
	Paskaitos	Konsultacijos	Seminarai	Pratybos	Laboratoriniai darbai	Praktika	**Visas kontaktinis darbas**	**Savarankiškas darbas**	**Užduotys**
1. Psichologijos įvadas. Psichika ir psichiniai reiškiniai. Psichologijos apibrėžimas. Psichologijos vieta mokslų sistemoje ir ryšiai su kitais mokslais. Psichologijos šakos ir taikomoji psichologija. Psichologijos istorija. Psichologijos tyrimo metodai ir žinių šaltiniai. Tyrimo strategijos: stebėjimas, savistaba, pokalbis, anketos, žmogaus veiklos produktų analizė, koreliacinis tyrimas. Psichofiziologinis tyrimas, eksperimentas. Asmens psichologinis įvertinimas ir testavimas. Psichologinio tyrimo ir poveikio etiniai aspektai.	4		2				6	10	Pagrindinė literatūra: 1 (29 – 85 p.), paskaitų medžiaga. Studentų parengto pranešimo pristatymas (dėstytojo nurodytos konkrečios temos ir literatūra).
2. Psichologijos gamtamoksliniai pagrindai. Psichika ir smegenys. Nervų sistema. Funkcinė nervų sistemos organizacija. Galvos smegenų funkcijų tyrimo metodai. Funkcinė smegenų asimetrija. Sąmonė ir nesąmoningi reiškiniai, jų tyrimas. Miegas ir sapnai. Hipnozė. Psichoaktyvių medžiagų poveikis sąmonei. Evoliucinė psichologija. Elgesio genetika.	4		2				6	10	Pagrindinė literatūra: 1 (87-187 p., 339-390 p.), paskaitų medžiaga. Studentų parengto pranešimo pristatymas (dėstytojo nurodytos konkrečios temos ir literatūra).
3. Raidos psichologija. Pagrindiniai amžiaus tarpsniai ir raidą veikiantys veiksniai: vaikystėje, paauglystėje, suaugusiame amžiuje. Pažintinės raidos stadijos. Psichosocialinės raidos stadijos. Moralės raida.	2						2	5	Pagrindinė literatūra: 1 (189 -252 p.), paskaitų medžiaga.
4. Pažinimo psichologija. Informacijos priėmimas ir apdorojimas. Jutimas ir suvokimas. Dirgikliai, pojūčiai, pojūčių slenksčiai. Jutimų organų adaptacija ir sensibilizacija. Jutimo ir suvokimo savybės ir mechanizmai. Jutimų ir suvokimų įvairovė: regimasis, girdimasis, lytos, uodimo, skonio ir kiti jutimo ir suvokimo modalumai. Ekstrasensorinis suvokimas. Informacijos atranka: dėmesys, jo savybės ir rūšys. Informacijos laikymas ir atkūrimas: atminties	4		2				6	10	Pagrindinė literatūra: 1 (255-337 p., 391-487 p.), paskaitų medžiaga. Studentų parengto pranešimo pristatymas (dėstytojo nurodytos konkrečios temos ir literatūra).

procesai. Atminties savybės ir rūšys. Įsiminimas, atsiminimas, laikymas ir užmiršimas. Atminties veiksniai. Mnemonika, mnemotechnika ir atminties lavinimas. Mokymas ir mokymasis. Klasikinis sąlygojimas. Operantinis sąlygojimas. Mokymasis stebint. Pagrindiniai efektyvaus mokymosi dėsningumai.									
5. Racionalusis pažinimas: mąstymas ir kalba. Mąstymo samprata. Mąstymas kaip uždavinių sprendimas. Vaizdinis ir sąvokinis mąstymas. Vaizduotė ir vaizdiniai. Mąstymo strategijos. Euristikos priimant sprendimus. Kūrybinis mąstymas. Sąvokos – mąstymo vienetai. Kalbos sandara. Kalbos raida. Kalbos įtaka mąstymui. Mąstymas be kalbos. Intelekto samprata psichologijoje. Mąstymo ir intelekto individuali raida.	2		2				4	7	Pagrindinė literatūra: 1 (489-573 p.), paskaitų medžiaga. Studentų parengto pranešimo pristatymas (dėstytojo nurodytos konkrečios temos ir literatūra).
6. Motyvacija ir emocijos. Žmogaus veiklos motyvai, jų ryšys su poreikiais. Vidinės ir išorinės žmogaus elgesio priežastys. Sąmoninga ir pasąmoninga elgesio motyvacija. Poreikių klasifikacija, biologiniai ir socialiniai poreikiai. Homeostazė. Motyvų hierarchijos modeliai. Emocinių reiškinių samprata. Emocijų funkcijos. Emocinių reiškinių formos: nuotaika, jausmai, afektas. Emocijų fiziologija. Emocijų ir pažintinių proceso ryšys. Emocijų kontrolė. Streso samprata. Stresas ir sveikata.	4		2				6	10	Pagrindinė literatūra: 1 (575- 727p.), paskaitų medžiaga. Studentų parengto pranešimo pristatymas (dėstytojo nurodytos konkrečios temos ir literatūra).
7. Asmenybė. Asmenybės sampratų įvairovė. Asmenybės teorijos. Asmenybės teorijų keliami klausimai. Psichodinaminės asmenybės teorijos. Bihevioristinė asmenybės samprata. Bruožų teorijų pagrindiniai teiginiai. Humanistinės ir egzistencinės asmenybės teorijos. Asmenybės samprata socialinės-kognityvinės psichologijos paradigmoje.	4		2				6	10	Pagrindinė literatūra: 1 (729-781 p.), paskaitų medžiaga. Studentų parengto pranešimo pristatymas (dėstytojo nurodytos konkrečios temos ir literatūra).
8. Žmonių grupių (socialinė) psichologija. Grupės samprata ir rūšys. Asmenybės statusas grupėje. Grupės struktūra. Grupės normos. Bendravimas ir jo ypatumai. Tarpasmeniniai konfliktai ir jų sprendimo strategijos. Socialinis mąstymas. Socialinė įtaka: konformistiškumas ir paklusimas. Socialinės nuostatos ir stigmos. Socialiniai santykiai: agresija ir altruizmas. Patrauklumas. Didelių grupių psichologija: bendruomenės psichologija.	4		2				6	10	Pagrindinė literatūra: 1 (881-939 p.), paskaitų medžiaga. Studentų parengto pranešimo pristatymas (dėstytojo nurodytos konkrečios temos ir literatūra).
9. Psichikos sutrikimai ir psichoterapija. Normos ir patologijos	4		2				6	10	Pagrindinė literatūra: 1 (783-880 p.), paskaitų

samprata psichologijoje. Fizinės raidos nuokrypiai ir psichinė raida. Psichikos sutrikimų samprata ir klasifikacija. Nerimo sutrikimai. Somatoforminiai sutrikimai. Disociaciniai sutrikimai. Nuotaikos sutrikimai. Šizofreniniai sutrikimai. Asmenybės sutrikimai. Nervų sistemos pažeidimai ir psichikos sutrikimai. Psichosocialinė reabilitacija. Esminiai psichologinės terapijos būdai ir principai.									medžiaga. Studentų parengto pranešimo iš psichikos sutrikimų pristatymas (dėstytojo nurodytos konkrečios temos ir literatūra).
Iš viso:	32		16				48	82	

Vertinimo strategija	Svoris proc.	Atsiskaitymo laikas	Vertinimo kriterijai
Egzaminas - testas raštu (jis gali būti atliekamas ir VU Elektroninių studijų ir egzaminavimo centre)	40	Egzaminų laikymo laikotarpiu	Testą sudarys 10-20 klausimų iš per paskaitas dėstytos ir savarankiškai studijuotos medžiagos. Klausimai uždari ir / arba atviri, tačiau gali būti skirtingo svorio. Atvirai klausimai vertinami: pilnai atsakyta (1 balas), iš dalies/ne pilnai atsakyta (0,5 balo), neatsakyta ar klaidingai atsakyta (0 balo), o uždari vertinami: atsakyta teisingai (1 balas), atsakyta neteisingai/neatsakyta (0 balų), pasirinkti ne visi teisingi variantai/ dalis neteisingų variantų (nuo 0 iki 1 atitinkamai). Surinkti balai pervedami į dešimtbalę sistemą, skaičiuojant ir dešimtąsias dalis po kablelio; pvz. 10; 9,5; 9; 8,6 ir pan.).
Pranešimo įvertinimas	30	Viso semestro metu	Studentų parengtų pristatymų vertinimo kriterijai: 1. Susipažinimas su literatūra ir jos supratimas, atsirinkimas tarp patikimų ir nepatikimų informacijos šaltinių; pateikiamų idėjų pagrindimas, argumentavimas (pristatymo turinys; 60 proc. pažymio, nuo 0 iki 10 balų). 2. Pristatymo sklandumas, aiškumas, įdomumas (20 proc. pažymio). 3. Auditorijos įtraukimas (20 proc. pažymio). Seminarų lankomumas privalomas.
Tarpinis testas (atsiskaitymas raštu)	30	Koliokviumas semestro viduryje	Testą sudarys 10-20 klausimų iš per paskaitas dėstytos ir savarankiškai studijuotos medžiagos. Klausimai uždari ir / arba atviri, tačiau gali būti skirtingo svorio. Atvirai klausimai vertinami: pilnai atsakyta (1 balas), iš dalies/ne pilnai atsakyta (0,5 balo), neatsakyta ar klaidingai atsakyta (0 balo), o uždari vertinami: atsakyta teisingai (1 balas), atsakyta neteisingai/neatsakyta (0 balų), pasirinkti ne visi teisingi variantai/ dalis neteisingų variantų (nuo 0 iki 1 atitinkamai). Surinkti balai pervedami į dešimtbalę sistemą, skaičiuojant ir dešimtąsias dalis po kablelio; pvz. 10; 9,5; 9; 8,6 ir pan.).

Autorius	Leidimo metai	Pavadinimas	Periodinio leidinio Nr. ar leidinio tomas	Leidimo vieta ir leidykla	Prieiga internete ar VU bibliotekoje
Privalomoji literatūra					
1. Myers D.G.	2008	Psichologija		Poligrafija ir informatika	Taip
Papildoma literatūra					
1. Myers, D.G. & DeWall, C. N.	2018	Psychology	12th edition	Macmillan Education	Taip
2. Spielman, R., Dumper, K., Jenkins, W., & Lovett, M. D.	2021	Psychology	2nd edition	OpenStax	Taip
3. Levy, J.	2019	Psychology		BCcampus	Taip

4. Davey, G.	2014	Applied Psychology		BPS Blackwell	Taip